

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL ORĂȘENESC NISPORENI
Alexandru cel Bun nr.55, 6401 Nisporeni, Republica Moldova
[email:primaria.nisporeni@apl.gov.md](mailto:primaria.nisporeni@apl.gov.md), tel. 026423406

DECIZIE nr. /

din iunie 2025

or. Nisporeni

Cu privire la aprobarea propunerilor de proiectelor investiționale

În temeiul art. 14 lit. f) al Legii 436 – XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală, a legii nr. 435 – XVI din 28.12.2006 privind descentralizarea administrativă și ținând cont de avizul pozitiv al comisiei consultative de specialitate, Consiliul orășenesc

DECIDE:

1. Se aprobă propunerea de proiect investițional EcoReg – Cross-border cooperation for sustainable waste management in the context of climate neutrality (EcoReg – Cooperare transfrontalieră pentru managementul durabil al deșeurilor în contextul neutralității climatice) care urmează a fi realizat în parteneriat cu localitatea înfrățită, Municipiul Iași (România) și Consiliul Raional Călărași.
2. Se aprobă propunerea de proiect investițional Twin Rivers Water Intelligence: Community-Led Monitoring and Restoration of Small Danube Tributaries (Inteligența Râurilor înfrățite: Monitorizarea și restaurarea participativă a micilor afluenți ai Dunării) care urmează a fi realizat în parteneriat cu localitatea înfrățită, orașul Videle (România).
3. Se împuternicește, primarul orașului Nisporeni Negel Dan, să semneze contractele de finanțare în scopul realizării proiectului aprobat în prezenta decizie.
4. Controlul executării deciziei se atribuie primarului orașului Nisporeni, dlui Negel Dan.

Avizat:

**Secretar Consiliul
orășenesc Nisporeni**

Specialist principal

Cristina MOLDOVAN

Pavel DRĂGAN

Nota informativa la proiectul de decizie aprobarea proiectelor investiționale

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

- Adam Natalia, Specialist Primaria Nisporeni

Scop: Aprobarea propunerilor de proiectelor investiționale

Prezenta notă informativă este elaborată în scopul susținerii adoptării unei decizii privind aprobarea propunerilor de proiect depuse în parteneriat cu Primăria orașului Videle, Primăria municipiului Iași și Consiliul Raiona Călărași.

Contextul Proiectelor:

1. EcoReg – Cross-border cooperation for sustainable waste management in the context of climate neutrality (EcoReg – Cooperare transfrontalieră pentru managementul durabil al deșeurilor în contextul neutralității climatice) a fost depus în cadrul Programul Interreg NEXT România-Republica Moldova.

Proiectul urmărește soluționarea unor probleme comune legate de gestionarea deșeurilor în localitățile Iași, Nisporeni și Călărași.

Una dintre principalele dificultăți este lipsa infrastructurii moderne pentru colectarea separată și transportul deșeurilor reciclabile.

Orașele partenere nu dispun suficient de containere, puncte de colectare și vehicule ecologice necesare unui sistem eficient de gestionare a deșeurilor.

Autoritățile locale au capacități instituționale reduse și nu dețin instrumente integrate sau planuri locale pentru dezvoltarea economiei circulare.

Nivelul redus de informare și conștientizare a populației și a mediului de afaceri afectează procesul de colectare separată și reciclare a deșeurilor.

Multe persoane și întreprinderi nu cunosc beneficiile și obligațiile privind sortarea deșeurilor, ceea ce duce la practici necorespunzătoare de eliminare a acestora.

Cooperarea transfrontalieră dintre România și Republica Moldova este îngreunată de diferențele legislative, administrative și tehnice existente între parteneri.

Bugetele limitate ale administrațiilor locale reduc posibilitatea realizării investițiilor necesare în infrastructură, echipamente și instruirea personalului.

Lipsa sistemelor digitale și a datelor exacte privind cantitățile și tipurile de deșuri face dificilă monitorizarea performanței și planificarea eficientă a intervențiilor.

Toate aceste probleme contribuie la poluarea mediului, apariția depozitărilor ilegale de deșuri și riscul de neconformare cu reglementările naționale și europene.

Valoarea proiectului atribuită orașului Nisporeni este de 142.042,50 EUR, din care contribuția primăriei este de 14.204,25 eur.

2. Twin Rivers Water Intelligence: Community-Led Monitoring and Restoration of Small Danube Tributaries (Inteligența Râurilor înfrățite: Monitorizarea și restaurarea participativă a micilor afluenți ai Dunării) a fost depus în cadrul Programului Source to Sea: Leveraging community knowledge and action for restoring the Danube River basin and the Black Sea region (SOS2LEARNDBS).

Proiectul urmărește dezvoltarea unui sistem comunitar de monitorizare a calității apei în râurile Glavacioc și Nîrnova din Videle și Nisporeni.

Acesta va permite colectarea regulată și standardizată a datelor privind calitatea apei și nivelul poluării.

Monitorizarea va include analiza parametrilor fizico-chimici și a nutrienților folosind instrumente accesibile și metode validate.

Proiectul implică activ școli, profesori, elevi, voluntari și reprezentanți ai autorităților locale în activitățile de monitorizare și protecție a apelor.

Prin instruirii și activități practice, proiectul urmărește creșterea nivelului de educație ecologică și a responsabilității comunitare față de mediu.

Participarea cetățenilor va contribui la dezvoltarea unei culturi locale de protecție și gestionare durabilă a resurselor de apă.

Datele colectate vor fi utilizate de autoritățile locale pentru luarea deciziilor și planificarea intervențiilor de mediu.

Proiectul prevede identificarea zonelor afectate de poluare de-a lungul râurilor monitorizate.

În aceste zone vor fi implementate soluții naturale de dimensiuni reduse pentru reducerea poluării și restaurarea ecosistemelor.

Prin toate activitățile sale, proiectul urmărește îmbunătățirea calității mediului și consolidarea cooperării comunitare în domeniul protecției apelor.

Valoarea proiectului atribuită orașului Nisporeni este de 330.250,00 EUR, fără contribuție.

Programarea examinării următoarelor chestiuni:
<ul style="list-style-type: none"> • Principala prevedere: aprobarea propunerilor de proiect.
Avizarea și consultarea publică a proiectului
- Prin intermediul paginii web primarianisporeni.md și a paginii oficiale de Facebook a primăriei orașului Nisporeni
Constatările expertizei anticorupție
<ul style="list-style-type: none"> • pozitivă

Adam Natalia

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

la proiectul de Cu privire la aprobarea propunerilor de proiectelor investiționale

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Autorul proiectului deciziei Cu privire la aprobarea propunerilor de proiectelor investiționale în baza Legii nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

Autor al proiectului de act normativ este Adam Natalia, Specialist Primăria Nisporeni. Categoria actului normativ propus este Decizie de consiliul local, ceea ce corespunde art.112 din Constituție, art.18 din Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22.12.2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Potrivit art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „etapele asigurării I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului 1 transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt: a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei; b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia; c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate; d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii; e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate.”. Totodată, art.10 din Legea nr.239/2008 stabilește expres că „(1) Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate. (2)

Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe panoul informativ a autorității publice cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor.” În vederea respectării rigorilor privind transparența decizională, autorul proiectului a anunțat despre inițierea elaborării deciziei prin intermediul plasării pe panoul informative. De asemenea, anunțul privind organizarea consultărilor publice, textul proiectului și nota informativă la acesta se regăsesc plasate pe panou, cu respectarea cerințelor de conținut, inclusiv cu respectarea termenului limită de 10 zile lucrătoare pentru prezentarea propunerilor. În urma analizei proiectului prenotat, constatăm că promovarea acestuia se realizează cu respectarea rigorilor impuse de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului 2

Potrivit notei informative: „Scopul principal al proiectului este aprobarea propunerilor de proiectelor investiționale

Analizând proiectul, constatăm că scopul declarat de autor în nota informativă corespunde prevederilor acestuia.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Textul proiectului, prevede aprobarea deciziei de aprobarea propunerilor de proiectelor investiționale

Așadar, constatăm că promovarea proiectului se realizează cu respectarea interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.21 din Legea nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative: Proiectul unui act normativ se elaborează în câteva etape consecutive, după cum urmează:

a) desemnarea persoanei responsabile sau, după caz, formarea grupului de lucru care va elabora

- proiectul, precum și asigurarea suportului tehnic, organizatoric și financiar al procesului de elaborare;
- b) determinarea categoriei, conceptului și stabilirea structurii actului normativ;
 - c) elaborarea versiunii inițiale a proiectului și întocmirea notei informative;
 - d) întocmirea tabelului de concordanță, în cazul în care prin proiectul actului normativ se urmărește armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
 - e) consultarea publică, avizarea proiectului actului normativ de către autoritățile a căror competență are tangență directă sau indirectă cu obiectul de reglementare a proiectului actului normativ, efectuarea expertizelor, inclusiv expertiza anticorupție, expertiza juridică și, după caz, expertiza de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene și expertiza grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător;
 - f) întocmirea sintezei obiecțiilor și propunerilor autorităților publice și, după caz, a sintezei recomandărilor reprezentanților societății civile;
 - g) elaborarea versiunii finale a proiectului de act normativ.
- (2) Procedura și termenele privind elaborarea, avizarea, efectuarea expertizelor și definitivarea proiectelor actelor normative, care sînt prezentate spre examinare Guvernului, sînt stabilite de către Guvern.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”.

Potrivit notei informative: „Implementarea prevederilor din proiect nu necesită alocarea unor mijloace financiare suplimentare de la bugetul de stat.”

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative „textul proiectului de act normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...] (2) Se expune în limbă simplă, clară și concisă; [...] (3) Se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire; [...] (4) Se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...] (5) Termenii de specialitate pot fi utilizați numai dacă sunt consacrați în domeniul de activitate la care se referă reglementarea; [...] (6) În limbajul normativ aceleași noțiuni se exprimă numai prin aceiași termeni.” (7) Dacă o noțiune sau un termen nu este consacrat sau poate avea înțelesuri diferite, semnificația acestuia în context se stabilește prin actul normativ ce le instituie; [...]”. Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Textul proiectului nu conține conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare. Cu toate acestea, în partea ce ține de forma angajamentului mandatarului față de client a fost identificat un conflict intern de norme, fapt care va duce la aplicarea discreționară a prevederilor respective. Pentru detalii a se vedea pct.1 de la compartimentul III al prezentului Raport de expertiză anticorupție.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea mandatarilor autorizați în domeniul proprietății intelectuale și stabilește anumite reguli de conduită profesională, înglobate în Codul de etică și conduită al mandatarilor autorizați în proprietatea intelectuală.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului.

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul deciziei ” Cu privire la aprobarea propunerilor de proiectelor investiționalepotrivit autorului, are drept scop „aprobarea propunerilor de proiectelor investiționale” În nota informativă se menționează la fel că „nu este obligatorie contribuția APL în cadrul acestui apel de proiecte”. Proiectul este unul în interes public. Recomandăm autorului examinarea minuțioasă a normelor prin prisma impactului acestora la implementare cu eliminarea caracterului coruptibil al acestora.